

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 14: Pedagogika, psychologie, sociologie a problematika volného času

Rozvoj ženského fotbalu v České republice

Eliška Pomijová
Jihočeský kraj

České Budějovice 2023/2024

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 14: Pedagogika, psychologie, sociologie a problematika volného času

Rozvoj ženského fotbalu v České republice

Development of women's football in the Czech Republic

Autor: Eliška Pomijová

Škola: Česko-anglické gymnázium, Třebízského 1010/9, České Budějovice, 370 06

Kraj: Jihočeský kraj

Konzultant: Mgr. Daniel Hoffmann

České Budějovice 2023/2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracovala samostatně a použila jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Českých Budějovicích dne 28. 1. 2024

Eliška Pomijová

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala svému konzultantovi Mgr. Danielu Hoffmanovi za vedení mé práce, cenné rady a čas strávený nad opravami mé práce. Dále bych určitě poděkovala trenérům ženských úseků z klubu SK Dynamo České Budějovice Dianě Benátové, Martinovi Sladkému a Vladimírovi Božovskému za poskytnutí rozhovorů a cenných rad, Petru Benátovi za poskytnutí informací ohledně ženského fotbalu v klubu. Rovněž bych ráda poděkovala trenérce Oľze Kušnierové též za poskytnutí rozhovoru.

Anotace

Tato středoškolská odborná činnost se zabývá rozvojem ženského fotbalu v České republice a klade si za cíl zjistit, zda jej lze posunout vpřed i bez výrazného zvýšení finanční podpory ze strany státu. V teoretické části představuje historii a současnost ženského fotbalu u nás i ve světě, aby následně mohla porovnat naše a zahraniční zázemí i medializaci ženského fotbalu. Po zasazení do světového kontextu budou v praktické části prováděny rozhovory s trenéry ženských úseků s cílem zjistit, zda lze podmínky pro fotbalistky u nás zlepšit i bez vyšší finanční podpory, či zda je větší přísun peněz zcela nezbytnou podmínkou.

Klíčová slova

Fotbal; rozvoj; ženy; sport;

Annotation

This SOČ deals with the development of women's football in the Czech Republic and aims to find out whether it can be moved forward without a significant increase in financial support from the state. In the theoretical part, it presents the history and present of women's football in the country and in the world in order to compare our and foreign background and media coverage of women's football. After placing it in a global context, the practical part will include interviews with coaches of women's sections in order to find out whether the conditions for women footballers in our country can be improved without more financial support or whether more money is a necessary condition.

Keywords

Football; development; women; sport

Obsah

Úvod	7
1 Postavení žen ve sportu	9
2 Historie a současnost fotbalu.....	9
2.1 Fotbal ve světě a u nás	9
2.2 Ženský fotbal	10
2.2.1 Historie ženského fotbalu v zahraničí	10
2.2.2 Současnost ženského fotbalu ve světě.....	11
2.3 Ženský fotbal v České republice.....	16
2.3.1 Historie ženského fotbalu v České republice	16
2.3.2 Současnost ženského fotbalu v České republice	16
3 Komparace ženského fotbalu v ČR a zahraničí.....	18
4 Medializace ženského fotbalu	20
5 Praktická část.....	21
5.1 Metodika výzkumu	21
5.2 Shrnutí rozhovorů	22
5.2.1 Rozhovor s Pavlem Pulcem.....	28
5.3 Závěr praktické části.....	29
Závěr.....	30
Seznam zdrojů	31
Seznam grafů a obrázků	34

Úvod

Nejznámějším a nejpobulárnějším sportem na světě je bez pochyb fotbal. V současné době se stává čím dál větším fenoménem i fotbal ženský. Dříve byl fotbal považován za ryze mužský sport, ale to se postupným rozvojem toho ženského výrazně mění. Počátky ženského fotbalu spadají do období před 2. světovou válkou. Zatímco v některých fotbalově rozvinutých zemích už v ženském fotbale došlo k profesionalizaci, v českém prostředí jsme zatím zcela na začátku.

Má středoškolská odborná činnost se tedy zabývá rozvojem ženského fotbalu v České republice. Toto téma jsem si vybrala, protože již od svých 5 let jsem aktivní hráčkou, tudíž mám k fotbalu a celkově této problematice velmi blízko. Moje fotbalová cesta začala v klubu TJ Slavoj Hrdějovice, kde jsem hrála v chlapeckém týmu. Často jsem jezdila na okresní i krajské výběry dívek. V mých dvanácti letech se mi naskytla možnost přestoupit do dívčího týmu v klubu SK Dynamo České Budějovice akademie, který vznikl právě na přelomu let 2017/2018. Tuto šanci jsem se rozhodla využít, protože jsem se chtěla nejen dále zlepšovat a posouvat, ale také kvůli nastávajícím hlavně fyzickým a rychlostním rozdílům mezi dívkami a chlapci. Jsem ráda, že jsem mohla být u počátku ženského fotbalu v tomto klubu. V Dynamu jsem prošla kategoriemi od žákyň až po současnost, kdy hrají už poslední rok v týmu dorostenek. S mým týmem hrajeme v současné době 2. ligu dorostenek a naším cílem pro tuto sezónu 2023/2024 je postup do té nejvyšší soutěže. Ve třinácti letech jsem měla možnost být součástí reprezentačního kempu WU14 a také jsem si vyzkoušela přátelské utkání za tým AC Sparta Praha.

Cílem mé práce je představit ženský fotbal a vyzkoumat cesty, jak by se dal v Česku posunout na vyšší úroveň neboli na úroveň v tomto ohledu vyspělejších států, a zda rozvoj výrazně ovlivňují i jiné faktory než finanční podpora. V teoretické části bych se chtěla zabývat okrajově historií fotbalu jako takového, a to jak z hlediska světového, tak i historie v Česku. Následně práce představí materiální a technické zázemí ženského fotbalu v těch nejvyspělejších zemích, aby je následně porovnála se situací u nás. Ve světě i u nás se bude zaměřovat na zdroje financování, sportovní zázemí poskytované hráčkám i trenérům, mediální podporu, vnímání sportu veřejností, návštěvnost a další důležité ukazatele vyspělosti ženského fotbalu. Prostředí ženského fotbalu představím na příkladu ženských úseků v klubu SK Dynamo České Budějovice akademie, a to zejména v kategorii WU18. Dále bych také chtěla porovnat běžný život hráče a hráčky v Česku.

Praktickou část budu provádět pomocí rozhovorů s trenéry ženských úseků v klubu SK Dynamo České Budějovice akademie. Trenérům budu pokládat otázky týkající se především rozvoje v Česku. Například zda má ženský fotbal reálnou možnost dalšího rozvoje a co by podle nich mohlo k rozvoji přispět. Práce bude ověřovat hypotézu, že bez zvýšení finanční podpory se ženský fotbal v Česku nemůže v dohledné době výrazně posunout.

Literatura zabývající se ženským fotbalem u nás není vůbec rozsáhlá, v čemž zároveň spatřuji největší úskalí své práce. Čerpat tak budu především z internetových zdrojů a novinových článků, avšak k představení historie fotbalu jako takového budu čerpat z publikace *Císařovna fotbalu* (Lubomír Král, Stanislav Hrabě, Eva Haniaková). Specificky pro ženský fotbal dále

budu využívat články z oficiálních webových stránek FAČR nebo oficiální stránky jednotlivých klubů.

1 Postavení žen ve sportu

Vztah mezi mužským a ženským je jedním z nejaktuálnějších témat aktuální sociologie sportu. „*Kritická feministická sociologie jako speciálně rozvíjená forma kritických teorií spočívá na tezi, že sociální uspořádání je primárně založeno na mocenských zájmech mužů a že sociální život je tudíž z hlediska imperativu rovného vztahu pohlaví principálně nespravedlivý.*“¹ Podle feministické perspektivy historie sportu reflektuje převážně mužskou dominanci na půdě moderní sportovní scény. Podle Sekota významnými důvody diskriminace žen ve sportu jsou:

1. Omezené finanční zdroje a zařízení pro sportování žen
2. Nižší zájem masových médií a trivializace ženských sportů v médiích
3. Marginální zastoupení žen v trenérských, manažerských rozhodovacích pozicích²

Ve světě v současné době existují nadace a organizace, které se zaměřují na zapojování žen do sportu. Příkladem takové organizace je Women's Sports Foundation. Women's Sports Foundation je vzdělávací nezisková charitativní organizace. Společnost založila v roce 1974 tenistka Billie Jean Kingová.³

2 Historie a současnost fotbalu

2.1 Fotbal ve světě a u nás

Fotbal, tak jak ho známe dnes, se podle dochovaných pramenů zrodil v Anglii v šedesátých letech 19. století.⁴ První zprávy pocházejí ze středověku také z Francie nebo Itálie. V roce 1840 vznikla původní pravidla hry a v roce 1863 vznikl v Londýně první fotbalový svaz na světě nazývaný „The Football Association“.⁵ Později 21. května 1904 byla v Paříži založena mezinárodní federace FIFA, která je i v současnosti hlavní řídicí organizací světového fotbalu, futsalu a plážového fotbalu. Její sídlo můžeme najít ve švýcarském Curychu a jejím prezidentem je Gianni Infantino.⁶

¹ SEKOT, Aleš. Ženy a sport. Online. *Universitas - revue Masarykovy univerzity*. 2006. Roč. 39, č. 3, s. 3. ISSN 1212-8139. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/universitas/article/view/2294/1883>. [cit. 2024-01-13].

² SEKOT, Aleš. Ženy a sport. Online. *Universitas - revue Masarykovy univerzity*. 2006. Roč. 39, č. 3, s. 3. ISSN 1212-8139. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/universitas/article/view/2294/1883>. [cit. 2024-01-13].

³ *Women's Sports Foundation*, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Women's_Sports_Foundation. [cit. 2024-01-13].

⁴ FSPS MUNI. *Fotbal*. Online. FSPS MUNI. Dostupné z: <https://www.fsps.muni.cz/emuni/data/reader/book-22/04.html>. [cit. 2024-01-13].

⁵ *The Football Association*, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/The_Football_Association. [cit. 2024-01-13].

⁶ *FIFA*, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/FIFA>. [cit. 2024-01-13].

V Čechách a na Moravě se začal fotbal hrát na konci 19. století. První veřejný zápas se konal v Roudnici 18. srpna 1892. Za otce českého fotbalu je považován Josef Rössler-Ořovský. Česká reprezentace svůj první zápas sehrála už v roce 1899 proti Rakousku, ale soupeř nepovažoval toto utkání za oficiální, protože proběhl ještě před vznikem Českého fotbalového svazu, který vznikl 19. října 1901 a v roce 1904 se stává členem FIFA. V roce 1908 přišla stížnost od Rakušanů, že Češi hrají mezistátní utkání, aniž by byli samostatným státem a FIFA svaz vyloučila. Český svaz získává místo ve FIFA až po rozdělení Československa na Českou a Slovenskou republiku. Mezi nejstarší kluby v ČR patří SK Slavie Praha a AC Sparta Praha. Vzájemná rivalita vznikla hned v prvním zápase v roce 1896.⁷

2.2 Ženský fotbal

2.2.1 Historie ženského fotbalu v zahraničí

Ženy začaly hrát fotbal hned v jeho počátku, záznamy o prvních zápasech v Evropě pochází z 12. století opět z Francie a Anglie, v této době to ale bohužel zatím nemělo s fotbalem úplně moc společného. První zmínky o prvním oficiálním zápase žen ale opravdu pochází z Britských ostrovů, konkrétně z Glasgow z roku 1880. V květnu 1881, tedy o rok později došlo k prvnímu mezinárodnímu utkání v Edinburghu. Utkání proběhlo mezi skotskými fotbalistkami a anglickým týmem. Anglický tým byl složen v podstatě zcela náhodně, a to z dělnických vrstev nebo dokonce hereček a baletek. Tento tým vedl známý divadelní producent Alex Gordon. Anglický tým dokonce později hrál exhibiční zápasy a byl mediálně známý například i v Kanadě nebo na Novém Zélandu.⁸

V Anglii byl v roce 1894 založen první čistě ženský fotbalový klub pod názvem British Ladies' Football Club. V klubu bylo v té době asi 30 hráček a 20 náhradnic, což byl výrazně dostatečný počet. Tento vysoký počet svěřenkyň umožnil klubu rozdělení na dva týmy, a to na South a North team. Vzhledem k výraznému nedostatku soupeřů, postupem času se tyto týmy spolu utkaly dokonce 166krát. Nedostatek soupeřů ale bohužel nebyl jedinou překážkou. Zápasům bránily také vysoké náklady na cestování a ubytování. Velký zlom v oblasti ženského fotbalu nastal v průběhu 1. světové války. Alespoň v tomto ohledu měl tento válečný konflikt dobrý vliv. Ženy totiž nastoupily i na pracovní pozice v oblasti těžkého průmyslu v důsledku odchodu mužů do války. Otevřel ženám značné možnosti a příležitosti v oblasti sportu a volnočasových aktivit. Tyto skutečnosti vedly ke vzniku dalšího klubu. V roce 1917 byl založen klub Dick Kerr's Club, který o 3 roky později sehrál mezistátní utkání mezi Anglií a Francií. V glasgowském Celtic Parku se v březnu 1918 utkal domácí tým Parkheadu Beardmores's Forge se svými anglickými soupeřkami. Tento zápas navštívilo neuvěřitelných 50 000 diváků. Ve Francii se ženský fotbal organizovaně rozehrál v roce 1919 prvním mistrovstvím země. Ani toto vysoké číslo ale nebylo rekordem. Rekord přišel o 2 roky později, v domovském sídle

⁷ FSPS MUNI. *Fotbal*. Online. FSPS MUNI. Dostupné z: <https://www.fsps.muni.cz/emuni/data/reader/book-22/04.html>. [cit. 2024-01-13].

⁸ HANIAKOVÁ, Eva; HRABĚ, Stanislav a KRÁL, Lubomír. *Císařovna fotbalu Eva Haniaková: novodobá historie ženského fotbalu u nás a vzpomínky české reprezentantky*. Praha: Epoque, 2022, s. 277-282. ISBN 978-80-278-0082-7.

liverpoolského Evertonu, navštívilo zápas Dick Kerr's Club proti St. Helens 53 000 tisíc diváků, ale ještě dalších 14 000 lidí nebylo na stadion už vpuštěno. Jednalo se o charitativní zápas.⁹

Anglická fotbalová asociace, která byla vedena mužskými funkcionáři, nejspíš kvůli výrazným úspěchům v prosinci 1921 zakázala ženám hrát na fotbalových hřištích na Britských ostrovech. V oficiálním vyjádření anglické Fotbalové asociace stálo: „*Fotbal je pro ženy zcela nevhodný a neměl by být podporován*:“ Záložnice týmu Dick, Kerr Ladies uvedla, že hlavním důvodem byla mužská ješitnost a to, že ženy byly populárnější než muži. S obdobným zákazem se později přidaly i jiné země. V roce 1941 tak učinila Francie (až do roku 1970), Brazílie do roku 1979 a Německo do roku 1970.¹⁰

Kluby ale pokračovaly v zakládání i navzdory zakazu. Dobrým příkladem je klub Manchester Corinthians Ladies FC založený v roce 1949. Percy Ashley, skaut Bolton Wanderers, založil klub, aby jeho dcera a talentovaná fotbalistka Doris mohla v týmu hrát. Během 60. let začaly ženy více bojovat za svá sociální práva. Dne 1. listopadu 1969 se zástupci 44 klubů zúčastnili prvního zasedání ženského fotbalového svazu (WFA) v Londýně. Arthur Hobbs byl prvním čestným tajemníkem, Pat Dunn byl jeho prvním předsedou. V roce 1967, Hobbs zorganizoval ženský turnaj s podporou místních horníků. Turnaj, který se hrál na hřištích v dole, předváděl a oslavoval ženský fotbal. Byl to předchůdce ženského FA Cupu, který se poprvé hrál v roce 1971. V roce 1972 Hobbs odstoupil z funkce. Po něm nastoupila Patricia Gregory, která se podílela na založení WFA. Pokračovala ve své dlouhé kariéře ve fotbalové administrativě, v letech 1980–1994 sloužila jako členka ženského fotbalového výboru UEFA. Koncem prosince 1969 se někteří členové výboru FA shodli, že dámský fotbal by již neměl být považován za špatný a 19. ledna 1970 Rada FA nakonec odvolala rezoluci z roku 1921. Ženy nyní mohly hrát na hřištích přidružených k FA a registrovaní rozhodčí mohli řídit zápasy žen.¹¹ V následujících letech se začal tento sport rozšiřovat i do ostatních zemí.

2.2.2 Současnost ženského fotbalu ve světě

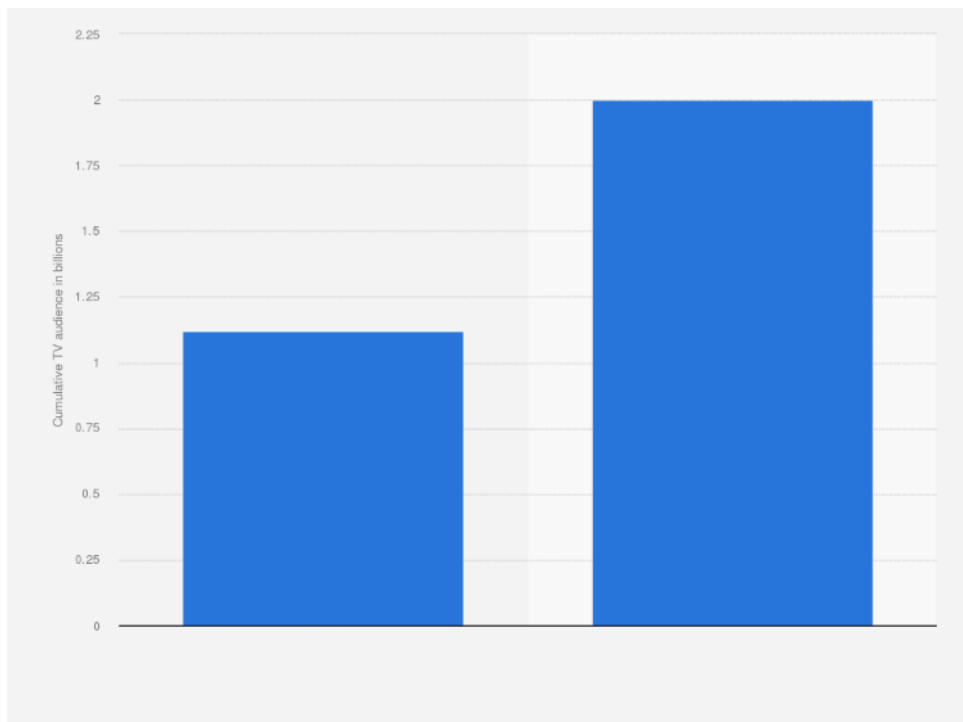
Ženský fotbal prožívá v posledních letech zásadní nárůst popularity. Mistrovství světa ve fotbale v roce 2023 ovládly Španělky, a zatímco Češi tento turnaj v podstatě ignorovali, ve světě tomu bylo zcela naopak. Semifinálový zápas, kde byla poražena domácí Austrálie, byl v zemi sledován 11,2 miliony diváky. Celosvětová sledovanost šampionátu se oproti

⁹ HANIAKOVÁ, Eva; HRABĚ, Stanislav a KRÁL, Lubomír. *Císařovna fotbalu Eva Haniaková: novodobá historie ženského fotbalu u nás a vzpomínky české reprezentantky*. Praha: Epocha, 2022, s. 277-282. ISBN 978-80-278-0082-7.

¹⁰ ŠVEJKOVSKÝ, Jakub. *Padesátiletý zákaz. Anglická fotbalová asociace zakázala v prosinci 1921 ženám hrát na fotbalových hřištích*. Online. Reflex. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/historie/119117/padesatiletý-zakaz-anglicka-fotbalova-asociace-zakazala-v-prosinci-1921-zenam-hrat-na-fotbalovych-hristich.html>. [cit. 2024-01-13].

¹¹ FA. *THE STORY OF WOMEN'S FOOTBALL IN ENGLAND*. Online. The FA. Dostupné z: <https://www.thefa.com/womens-girls-football/heritage/kicking-down-barriers>. [cit. 2023-12-10].

poslednímu mistrovství, které se konalo 4 roky zpět ve Francii, zdvojnásobila a přesáhla tak 2 miliardy diváků.¹² Vysoký počet diváků navštívil odvetný zápas Ligy mistrů, Barcelony proti Real Madrid, divákům se podařilo 30. března 2022 zaplnit kapacitu slavného stadion Camp Nou. Tento zápas navštívilo 91 553 fanoušků a vstupenky byly vyprodané už 2 měsíce dopředu.¹³ Divácký rekord ale padl opět na stadionu Camp Nou, kdy zápas mezi Wolfsburgem a Barcelonou navštívilo 22. dubna 2022 91 648 diváků. Barcelona v tomto prvním semifinálovém zápase porazila Wolfsburg 5:1.¹⁴

Obrázek 1 - Sledovanost Mistrovství světa žen – porovnání roku 2019 a 2023¹⁵

Průměrná návštěvnost UEFA Ligy mistrů byla v sezoně 2022/2023 10 800 diváků z celkových šedesáti her. V předchozí sezoně 2021/2022 byla průměrná návštěvnost 9043 diváků, což není až takový rozdíl, ale v porovnání se sezonou 2018/2019, kdy byla průměrná návštěvnosti 5000 diváků, je to v podstatě dvojnásobek, v této sezoně byl ale také počet zápasů pouze 29. Největší

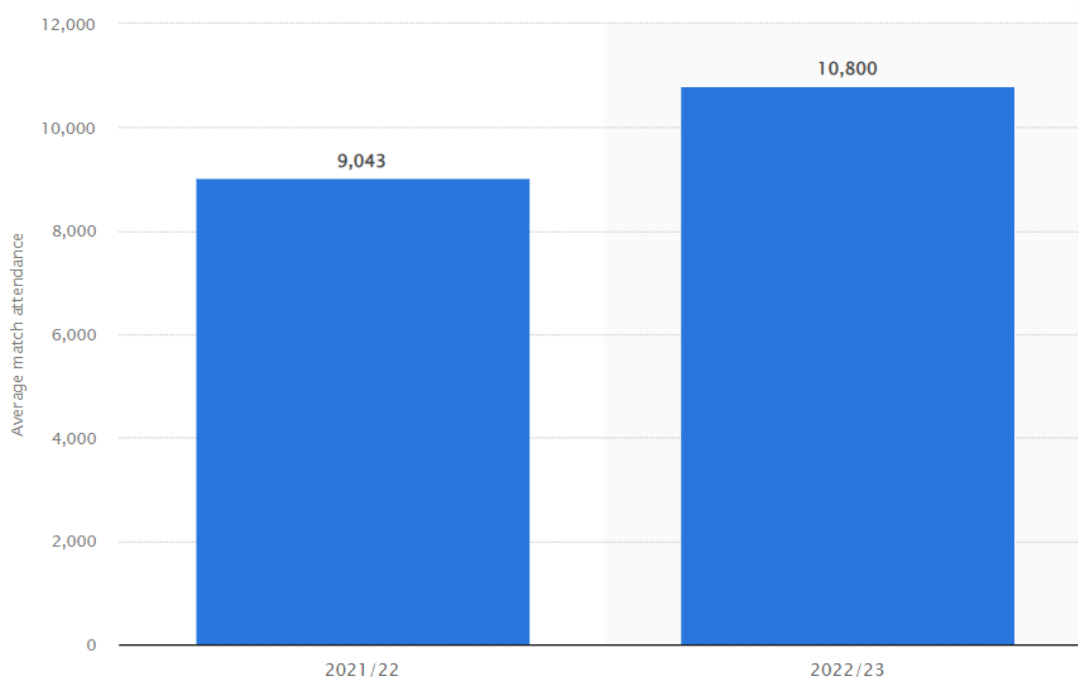
¹² HUNTER DOLEŽÁLEK, Jan: *Ženský fotbal má obří byznysový potenciál*. Online. Ekonom.cz. Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-67236290-zensky-fotbal-ma-obri-byznysovy-potencial>. [cit. 2023-11-24].

¹³ RAHM, Jon. *Jak vyprodat Camp Nou na ženy?*. Online. Isport.cz. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-zahranici-spanelsko-la-liga/411605/jak-vyprodat-camp-nou-na-zeny-el-clasico-tahlo-ale-ceska-vidi-zlom.html>. [cit. 2023-11-25].

¹⁴ PARKER HUMPHREYS, Jessy. *Ranked! The 14 biggest women's football attendances ever*. Online. FourFourTwo.com. Dostupné z: <https://www.fourfourtwo.com/features/the-5-biggest-attendances-in-womens-football>. [cit. 2023-12-10].

¹⁵ STATISTA. *Total television audience of the FIFA Women's World Cup in 2019, with a forecast for 2023*. Online. Statista.com. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1386733/womens-world-cup-total-tv-viewership/>. [cit. 2023-12-10].

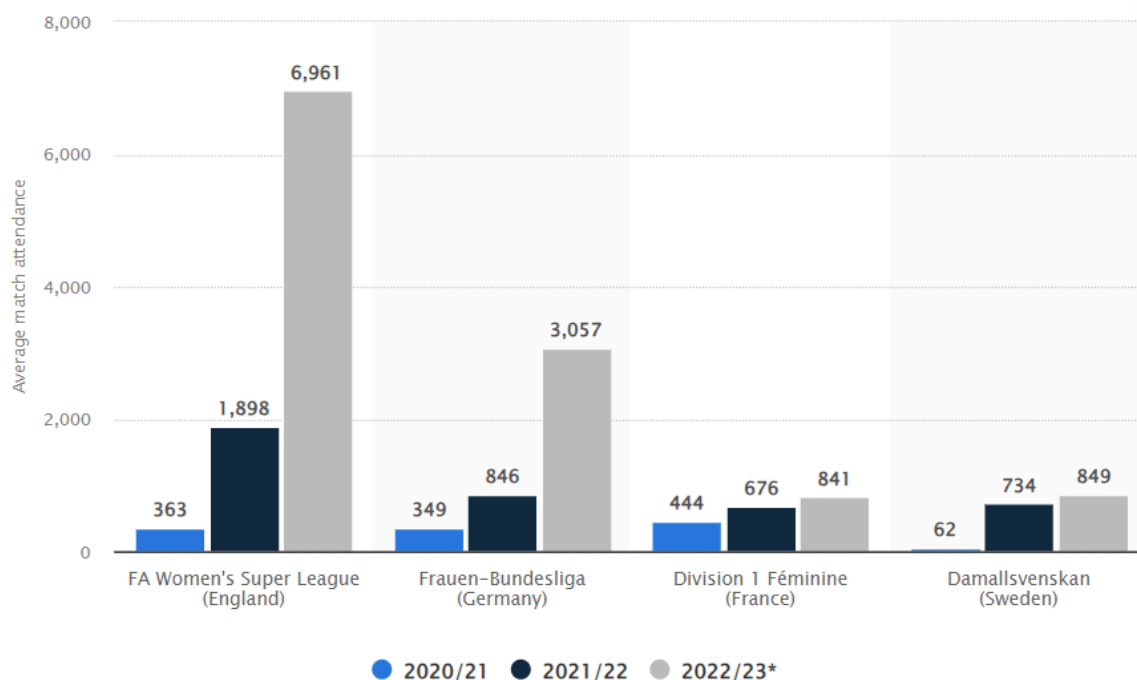
návštěvnost ženské Ligy mistryň v aktuální sezoně (2022/2023) zaznamenal druhý semifinálový zápas Barcelony proti Chelsea, kdy na zápas dorazilo 72 262 diváků.¹⁶

Obrázek 2 - Graf sledovanost Ligy mistryň 2021/2022-2022/2023¹⁷

¹⁶ UEFA. *Women's Champions League attendances still surging upward*. Online. UEFA. Dostupné z: <https://www.uefa.com/womenschampionsleague/news/0281-17ec3944f311-325d53d00720-1000--women-s-champions-league-attendances-still-surging-upward/>. [cit. 2023-12-17].

¹⁷ STATISTA. *Average matchday attendance in the UEFA Women's Champions League in 2021/22 and 2022/23*. Online. Statista. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1405748/womens-champions-league-average-attendance/>. [cit. 2023-12-17].

Obrázek 3 - Graf návštěvnosti fotbalových zápasů nejlepších ženských lig v Evropě¹⁸

S vyšší sledovaností a zájmem samozřejmě přichází i vyšší objem financí, který se v ženském fotbale pohybuje. V anglické nejvyšší soutěži vzrostly celkové příjmy 12 klubů o 60 %. Dvacet nejvýnosnějších ženských týmů na světě mělo průměrný příjem kolem 2,4 milionu eur, ale oproti mužům se stále jedná o směšnou částku. Ve stejné sezoně totiž mužské kluby jako například Manchester City, Real Madrid a Liverpool utržily přes 700 milionů eur každý.¹⁹ Snaha amerických fotbalistek o stejné platy s jejich mužskými protivníky se stala skutečností. Zástupci obou reprezentací i svazu podepsali kolektivní dohodu, která fotbalistkám zajišťuje jak stejné platy, tak i rozdělení peněz od FIFA. Smlouva bude platit do roku 2028.²⁰

Američanky si na Mistrovství světa roku 2023 připsaly i 11 z 15 míst nejlépe placených hráček. Mezi tři nejlépe placené fotbalisty a zároveň sportovce planety patří Cristiano Ronaldo, Lionel Messi a Kylian Mbappe. Každý z nich si v uplynulé sezoně vydělal v přepočtu téměř 2,7 miliardy korun. Částky žen jsou v tomto ohledu naprosto nesrovnatelné. Dobrým příkladem je

¹⁸ STATISTA. *Average match attendance of selected women's soccer leagues in Europe from 2020/21 to 2022/23*. Online. Statista. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1375737/womens-soccer-league-attendance/>. [cit. 2023-12-17].

¹⁹ HUNTER DOLEŽÁLEK, Jan: *Ženský fotbal má obří byznysový potenciál*. Online. Ekonom.cz. Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-67236290-zensky-fotbal-ma-obri-byznysovy-potencial>. [cit. 2023-11-24].

²⁰ SEZNAM ZPRÁVY. *Stejně platy pro fotbalistky a fotbalisty. Spojené státy přepsaly historii*. Online. Seznam Zprávy. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-stejne-platy-pro-fotbalistky-a-fotbalisty-spojene-staty-prepsaly-historii-202826>. [cit. 2023-11-24].

nejlépe placená fotbalistka, Australanka Sam Kerr, která si vydělá za celou sezonu okolo 500 000 EUR, přičemž Francouz Kylian Mbappe si tuto částku vydělá přibližně za 3 dny.²¹

Patnáctka nejlépe placených fotbalistek v součtu za rok podle časopisu Forbes dosáhne zhruba na třetinu příjmů každého z těchto fotbalistů. V tomto ohledu globálně nejlepší žena si vydělala okolo 157 milionů korun. Mezi nejlépe placené fotbalistky na světě patří Alex Morgan (7,1 milionu dolarů), Megan Rapinoe (7 milionu dolarů), Alexia Putellas (4 miliony dolarů), Trinity Rodman (2,3 milionu dolarů) nebo Chloe Kelly (1,2 milionu dolarů).²²

Jednou z nejslavnějších fotbalistek historie je brazilská fotbalistka Marta Vieira da Silva, přezdívá se jí „Pelé v sukních“. Pětkrát zvítězila v anketě FIFA o nejlepší fotbalistku světa. S Brazílskou ženskou fotbalovou reprezentací získala dvě stříbrné olympijské medaile. Na mistrovství světa v roce 2007 byla vyhlášena nejlepší hráčkou a zároveň střelkyní turnaje.²³ Aktuálně je patrně nejlepší hráčkou na světě španělská fotbalistka Alexia Putellas hájící barvy FC Barcelona. Její úspěchy jí v roce 2022 vynesly ocenění nejlepší fotbalistky sezony podle FIFA.²⁴ Putellas je též dvojnásobnou držitelkou Zlatého míče z let 2021 a 2022. Minulý rok toto ocenění získala její krajanka a klubová spoluhráčka Aitana Bonmati.²⁵

Mezi největší velmoci ženského fotbalu tradičně patří Spojené státy americké, o čemž svědčí i výše uvedený výčet nejlépe placených fotbalistek světa. Z devíti dosud proběhnuvších Mistrovství světa ve fotbale od roku 1991 vyhrály USA čtyřikrát. Za Evropu jsou pak historicky nejúspěšnější Němky se dvěma tituly.²⁶ Na klubové scéně v Evropě v posledních deseti letech dominují francouzský Lyon, německý Wolfsburg, a španělská Barcelona, která Ligu mistrů

²¹ VAVRDA, Antonín. *Ženský fotbal pro jednu zvalcoval muže. K rovnoprávnosti ale stále vede dlouhá cesta*. Online. Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/zensky-fotbal-pro-jednou-zvalcoval-muze-k-rovnopravnosti-ale-stale-vede-dlouha-cesta.A220802_181258_In-sport-fotbal_vag. [cit. 2023-10-22].

²² KNIGHT, Brett. *Ženy na cestě vzhůru*. Online. Forbes.com.

Dostupné z: <https://forbes.cz/nejlepe-placene-fotbalistky2023/>. [cit. 2023-11-24].

²³ *Marta (footballer)*, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Marta_\(footballer\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Marta_(footballer)). [cit. 2024-01-13].

²⁴ SLABÝ, Martin. *Nejlepší fotbalistka světa a její splněný sen*. Online. Denik.cz. Dostupné z: <https://www.denik.cz/fotbal-zajimavosti/putellasova-messi-anketa-oceneni-barcelona.html>. [cit. 2023-12-10]

²⁵ OLYMPICS. *All Ballon d'Or winners - Complete list*. Online. Olympics.com. Dostupné z: <https://olympics.com/en/news/ballon-d-or-winners-messi-ronaldo-zidane-complete-list>. [cit. 2024-01-13].

²⁶ LYNCH, Kyle. *Women's World Cup: Full list of past winners year-by-year*. Online. NBC Sports. Dostupné z: <https://www.nbcsports.com/soccer/news/womens-world-cup-full-list-of-past-winners-year-by-year>. [cit. 2024-01-13].

vyhrála v letech 2021 i 2023.²⁷ Španělský ženský fotbal zaznamenal výrazný vzestup, který zpečetil i triumfem na Mistrovství světa v minulém roce.²⁸

2.3 Ženský fotbal v České republice

2.3.1 Historie ženského fotbalu v České republice

U nás byla českým specifikem ženského sportu házená. Později to tak bylo i s basketbalem nebo volejbalem. V České republice se dívčí kopaná začala hrát v Brně v roce 1934, v důsledku historie ženského sportu tvořily základ oddílu hráčky házené. Ženský fotbal ale bohužel nenašel podporu ve svazovém vedení. Ve vedení se našlo značné množství konzervativních názorů, že ženy na fotbalové hřiště stoprocentně nepatří. Naštěstí brněnské ženy svoje snahy nevzdaly. Nastal zde stejný problém jako u rozvoje fotbalu v zahraničí, takže hráčky soupeře doma pochopitelně nenašly. Ženský fotbal už byl v této době rozšířen ve Francii, Itálii, Belgii a Holandsku. Tyto státy byly ale pro Česky finančně nedostupné, a tak se poohlédly po nedaleké Vídni. Po této v podstatě radostné události přišla další rána. ČSFA z naprosto nepochopitelného důvodu zakázala ženám trénovat a hrát na hřištích klubů, ženy se tak musely vrátit k trénování na loukách a veřejných prostranstvích.²⁹ Prvními registrovanými kluby byly pražská Slavia, která vznikla v roce 1966³⁰ a Sparta, která byla založena dokonce už v roce 1893.³¹

2.3.2 Současnost ženského fotbalu v České republice

V současné době máme v České republice celkem 20 soutěží ženských celků. 3 z 20 soutěží jsou v kategorii dorost, 4 v kategorii starších zákyň a 3 v kategorii zákyň mladších. Současným vedoucím ženského úseku v České republice je Erich Brabec. Českou ženskou reprezentaci tvoří celkem 7 týmů: A-tým, WU19, WU17, WU16, WU15, WU14 a WU13.³²

V České republice bylo doposud již také představeno několik projektů, které by měly pomoci k rozvoji ženského fotbalu u nás. V roce 2019 představila Fotbalová asociace ČR projekt s názvem #holkytaky. Podle Jana Pauly, v té době generálního sekretáře FAČR, zažívá ženský fotbal celosvětový boom. Zvyšuje se návštěvnost na stadionech, pozornost v médiích.

²⁷ UEFA. *Most titles*. Online. UEFA. Dostupné z:

<https://www.uefa.com/womenschampionsleague/history/winners/>. [cit. 2024-01-13].

²⁸ LYNCH, Kyle. *Women's World Cup: Full list of past winners year-by-year*. Online. NBC Sports. Dostupné z: <https://www.nbcsports.com/soccer/news/womens-world-cup-full-list-of-past-winners-year-by-year>. [cit. 2024-01-13].

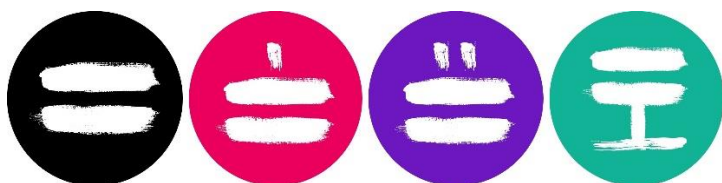
²⁹ HANIAKOVÁ, Eva; HRABĚ, Stanislav a KRÁL, Lubomír. *Císařovna fotbalu Eva Haniaková: novodobá historie ženského fotbalu u nás a vzpomínky české reprezentantky*. Praha: Epocha, 2022, s. 300-308. ISBN 978-80-278-0082-7.

³⁰ SLÁVISTICKÉ NOVINY. *Historie ženského fotbalu*. Online. Slavistickenoviny.cz. Dostupné z: <https://slavistickenoviny.cz/pages/print/22>. [cit. 2023-12-10].

³¹ *AC Sparta Prague (women)*, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/AC_Sparta_Prague_\(women\)](https://en.wikipedia.org/wiki/AC_Sparta_Prague_(women)). [cit. 2024-01-13].

³² FOTBAL.CZ. *Soutěže žen*. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/souteze/subjekty/subjekt/392>. [cit. 2023-10-20].

„Nechceme a ani se nepokoušíme dávat rovnítko mezi ženský a mužský fotbal, protože jde o takřka neporovnatelné světy. Ale přejeme si, aby i ženy měly v tomto sportu maximální pozornost, kterou si zaslouží.“³³ V roce 2021 bylo v ČR registrovaných přes 18 tisíc hráček. Na podzim 2023 Fotbalová asociace České republiky obnovila úspěšný projekt UEFA Playmakers. Projekt pilotně odstartoval už v roce 2021. Projekt je určen pro dívky od 5 do 8 let, které zábavným způsobem vnese do světa fotbalu.³⁴

Obrázek 4 - Loga projektu Holky taky³⁵

Tento projekt je zaměřen na rozvoj základních pohybových schopností, životních a fotbalových dovedností. Podle strategického plánu FAČR patří mezi hlavní cíle v letech 2023-2027 postup ženské reprezentace na ME, MS a Olympijské hry 2028, postup v Lize národů UEFA do vyšší skupiny a také zásadní navýšení počtu členek FAČR, a to jak hráček, tak i rozhodčích nebo trenérek.³⁶

Mezi silné stránky ženského fotbalu, dle mého, určitě patří rozšiřování členské základny, a to jak zvyšujícím se množstvím hráček, tak i rozhodčích nebo trenérek. Jako slabou stránku vidím nepoměr mezi kluby v 1. lize žen, kdy pražské kluby Sparta a Slavie jsou na výrazně vyšší úrovni než některé ostatní kluby, a tak při zápasech dochází k výrazně nevyrovnaným výsledkům. Příkladem takového drtivého výsledku je zápas Slavie proti Baníku Ostrava, kdy hráčky Slavie zvítězily 12:0, nebo zápas s Pardubicemi, kde Slavie zvítězila 6:0, ale tento výsledek v zápasech se Slavií není až tak vzácný a překvapující. Další slabinou je financování ženských úseků. Zcela profesionálně se v České republice fotbalu věnují pouze jednotky

³³ FOTBAL.CZ. #holkytaky: ženský fotbal v ČR si říká o větší pozornost. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/zeny/holkytaky-zensky-fotbal-v-cr-si-rika-o-vetsi-pozornost/a10849>. [cit. 2023-10-22].

³⁴ FOTBAL.CZ. UEFA Playmakers Disney – otázky a odpovědi. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/zeny/uefa-playmakers-disney-otazky-a-odpovedi/a14641>. [cit. 2023-10-22].

³⁵ FOTBAL.CZ. #holkytaky: ženský fotbal v ČR si říká o větší pozornost. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/zeny/holkytaky-zensky-fotbal-v-cr-si-rika-o-vetsi-pozornost/a10849>. [cit. 2023-10-22].

³⁶ FAČR.FOTBAL.CZ. Strategický plán FAČR 2023-2027. PDF. Online. s. 21. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/118056>. [cit. 2023-01-24].

hráček. V zahraničí máme v současné době 6 hráček hrajících profesionálně. Většina hráček fotbalu v České republice mají k fotbalu jiné zaměstnání nebo studují.³⁷

V 1. lize žen se fotbalem mohou živit pouze hráčky Sparty nebo Slavie, zatímco v 1. lize mužů se fotbalem živí hráči všichni. Podle FAČR finančního reportu 2022 věnoval FAČR na ženský fotbal 23 195 000 Kč a v oblasti finanční podpory 2 998 000 Kč.³⁸ Například klubu SK Dynamo České Budějovice akademie poskytuje přes FAČR finance jen NSA (Národní sportovní agentura), a to částku 70 000 Kč. Náklady klubu na tým dorostenek a žákyň, které spadají pod akademii jsou asi 900 000 Kč, v nichž je zahrnuta například doprava, mzdy nebo náklady na provoz. Vzhledem k této částce jsou tedy poskytnuté finance jen mizivým zlomkem reálných nákladů.³⁹

I česká fotbalová reprezentace žen je tvořena především hráčkami ze Sparty a Slavie. Výraznou slabinou je také návštěvnost utkání ženského fotbalu, pro některé lidi z většiny asi z pohledu starších generací je fotbal vnímán jako čistě mužský sport. V Česku je dostatek ostatních sportů, které jsou vnímány jako vhodné pro ženy. Rozvoji ženského fotbalu brání rovněž neustálé srovnávání s fotbalem mužským. Je známo, že ženy se nikdy nemohou mužům zejména fyzicky vyrovnat, proto ani jejich zápasy nemohou vypadat stejně a mít stejnou dynamičnost nebo rychlost.

3 Komparace ženského fotbalu v ČR a zahraničí

Mezi nejprofesionálnější ženské týmy patří definitivně AC Sparta Praha a SK Slavia Praha. Tyto týmy mají nejpočetnější realizační tým, který se skládá z hlavního trenéra, asistenta trenéra, trenéra brankářek. Dále je součástí týmu vedoucí, který se stará o technické věci, lékař a masér. U ostatních týmů je realizační tým méně obsáhlý a většinou se skládá jen z hlavního trenéra a asistenta trenéra. Většina hráček například Sparty hraje fotbal na poloprofesionální úrovni. Hráčky dostávají základní plat a prémie, které jsou závislé na výkonu hráček. Ve srovnání s mužským fotbalem jsou ale tyto částky opět v podstatě jen směšné. Proto většina hráček, které nestudují, mají k fotbalu ještě jiné zaměstnání. Stejně jako platy tak i rozpočty týmů se zdaleka neblíží mužským. Jinými slovy je 1. liga žen stále pro kluby spíše jen další finanční zátěží.

V ČR je obvyklý systém dotací, který není dle mého názoru dostatečně efektivní a je rizikový v tom, že se peníze nedostanou na místo, kam by měly. V České republice je hlavním zdrojem financování sportu veřejný sektor. Veřejný sektor tvoří Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ostatní ministerstva, olympijský výbor, obce a samospráva, kraje a regiony. Finanční rozpočet jednotlivých ženských úseků stačí pouze na běžný provoz například hřišť nebo hrazení cest na zápasy. Ve většině klubů platí hráčky členské příspěvky, hradí si

³⁷ LIVESPORT DAILY. *Jaká je realita ženského fotbalu v Česku – Karel Rada*. Online podcast. Livesport Daily. Srpen 2023. Dostupné z: <https://spotify.link/...6Db>. [cit. 2023-10-22].

³⁸ FAČR.FOTBAL.CZ. *Finanční report 2022*. PDF. Online. s. 9-11. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/119714>. [cit. 2023-12-17].

³⁹ Vlastní zdroj – SK Dynamo České Budějovice Akademie

soustředění nebo veškeré sportovní vybavení. Ženský fotbal v České republice v porovnání s jinými zeměmi nelze ani nazvat zcela profesionálním, spíše jen poloprofesionálním.

Některé týmy už mají sponzory, ale stále bohužel platí, že sehnat dobrého sponzora není úplně tak jednoduché. V oblasti materiálního vybavení jsou zde také velké rozdíly. Ženské celky působící pod těmi mužskými obvykle fasují dresy, vycházkové oblečení, kopačky, ale i další vybavení. České hráčky také zaostávají v kondičně. Porovnání reprezentantek ukázalo, že Češkám chybí především rychlost, a to jak s míčem, tak i bez něj. Českému týmu většinou dochází síly v průběhu konce utkání.⁴⁰

Úrovně ženského fotbalu se v různých státech výrazně liší. Například reprezentace žen USA se pravidelně umisťuje na předních místech v závěrečných turnajích Mistrovství světa. Profesionální soutěž žen v USA (NWSL neboli Národní ženská fotbalová liga) v současné době tvoří 12 týmů.⁴¹ Mnoho profesionálních hráček vzejde z univerzitních týmů. Právě systém tréninku na středních školách nebo univerzitách je základem dlouhodobých a trvalých úspěchů americké reprezentace. Školní technologie a zázemí jsou současnou špičkou v oblasti sportovní a kondiční přípravy, sportovní medicíny nebo jakékoliv péče. V USA se můžeme setkat s vysokou úrovní tréninkové přípravy a vysokou konkurencí mezi hráčkami. Zároveň úroveň trenérů je v USA v podstatě jen na profesionální úrovni, zatímco v ČR v amatérských týmech je úroveň trenérů poměrně nízká. Zdrojem příjmů státních univerzit jsou federální a státní rozpočty a jednou z hlavních složek je také plat studentů za školné, které je, jak je obecně známo, v USA vysoké, na naše poměry až dokonce extrémně vysoké. Americké univerzity ale v současné době dokáží vybudovat sportovní programy, z kterých postupem času získávají nemalé částky.⁴² Dle mého názoru právě způsob financování je hlavním problémem. Realizační tým tvoří u prvoligových týmů přibližně 15 zaměstnanců, přičemž realizační tým tvoří například i psycholog. I fotbalové zázemí je v USA zcela profesionální. Každý tým má svůj vlastní stadion. Na stadionu mají týmy vždy přístup i k prvkům sloužícím k regeneraci jako je sauna nebo vířivka.

Ve Švédsku se ženskému fotbalu zhruba polovina hráček věnuje poloprofesionálně. Jinými slovy přibližně polovina hráček má profesionální smlouvu. Zbylá polovina hráček k fotbalu pracuje nebo studuje. Realizační tým se skládá z trenéra, asistenta trenéra, trenéra brankářek, trenéra na fyzickou kondici, fyzioterapeuta a kustoda. Dále jsou tu zaměstnanci, kteří se starají o pohodlí hráček. Oblečení hráčky dostávají před sezónou zdarma, patří do toho teplákové

⁴⁰ ŠECOVÁ, Adriana. *Ženský fotbal v České republice*. Diplomová práce. Liberec: Technická univerzita v Liberci: Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. 2010, s. 67-79.

⁴¹ *National Women's Soccer League*, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/National_Women's_Soccer_League. [cit. 2024-01-13].

⁴² KOŠÍK, Petr. *Komparace obsahové analýzy sportovních prostředí ženského fotbalu ve Spojených státech amerických*. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni: Fakulta pedagogická. 2017, s. 38-40.

soupravy, vycházkové oblečení, obuv na běhání a kopačky, které dostanou i několikrát během sezóny. Ženský fotbal ve Švédsku tvoří 6 lig.⁴³

4 Medializace ženského fotbalu

I například v medializaci opět český ženský fotbal značně pokulhává. Když už je nějaký zápas nahráván, je jeho záznam použit pouze pro potřeby konkrétního klubu. Více časté začínají být spíše internetové stránky, ať už oficiální stránky FAČR nebo jiné. Některé kluby si i začínají zakládat své vlastní webové stránky, ale na nic často nemají zcela aktuální informace. Týmy čím dál častěji začínají vystupovat na sociálních sítích samy za sebe. Často také tvoří reklamu ženskému fotbalu spíše samotné hráčky, které jsou známé na sociálních sítích. Asi nejlepším takovým příkladem u nás je fotbalistka Barbora Votíková. Barbora Votíková je česká youtuberka, a především česká profesionální fotbalistka. V současné době (2023) působí v klubu Tottenham Hotspur FC a zároveň v české reprezentaci. Tato fotbalistka má jen na instagramu přes 519 tisíc sledujících a 493 tisíc odběratelů na platformě youtube. Mimo sociální sítě a média napsala také svou vlastní knížku s názvem *Bára Votíková: Trochu jinak*, kde popisuje svůj osobní život, život na sociálních sítích nebo právě svou fotbalovou cestu.

V poslední době se ale daří medializaci v USA, kde nejvyšší americká ženská fotbalová soutěž National Women's Soccer League (NWSL) podepsala čtyřletou dohodu s mediálními giganty ESPN (Entertainment and Sports Programming Network), CBS (Columbia Broadcasting System), Prime Sports a Scripps'10N Network. Za vysílací práva inkasuje NWSL rekordních 60 milionů dolarů ročně. Tuto čtyřletou spolupráci popisuje americká fotbalová soutěž jako největší mediální investici v historii ženského sportu. Za realizací této spolupráce pravděpodobně stojí právě i letošní mistrovství světa žen v Austrálii a Novém Zélandu a jeho vysoká sledovanost.⁴⁴

Medializace výrazně roste také v Anglii, kde srovnání Mistrovství světa žen ve fotbale v letech 2015 a 2019 ukázalo šestinásobný nárůst počtu článků v anglických tištěných novinách.⁴⁵ Díky anglickému vítězství na Mistrovství Evropy ve fotbale žen 2022 v zemi výrazně narostla popularita ženských fotbalistek a ženského sportu obecně. Podle statistik narostlo mezi rokem 2021 a 2022 publiku ženského sportu v Británii o 131 %.⁴⁶ Významným ukazatelem nárůstu mediální pozornosti ženskému fotbalu v Anglii je i fakt, že cenu pro Sportovní osobnost roku

⁴³ŠECOVÁ, Adriana. *Ženský fotbal v České republice*. Diplomová práce. Liberec: Technická univerzita v Liberci: Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. 2010, s. 67-72.

⁴⁴FORBES.CZ. *Rekordní deal ženského fotbalu*. Online. Forbes.cz. Dostupné z: <https://forbes.cz/rekordni-deal-zenskeho-fotbalu-nwsl-prodala-vysilaci-prava-za-240-milionu-dolaru/>. [cit. 2023-12-17].

⁴⁵DURHAM UNIVERSITY. *Media coverage of women's football on the rise*. Online. Dostupné z: <https://www.durham-ac-uk.translate.goog/research/current/research-news/2023/07/media-coverage-of-womens-football-on-the-rise/? x tr sl=en& x tr tl=cs& x tr hl=cs& x tr pto=sc>. [cit. 2023-12-17].

⁴⁶BICKERTON, Jake. *Women's sport viewing up 131% in 2022*. Online. Broadcastnow.co.uk. Dostupné z: <https://www.broadcastnow.co.uk/broadcasting/womens-sport-viewing-up-131-in-2022/5178928.article>. [cit. 2024-01-13].

udělovanou BBC v roce 2022 vyhrála útočnice Arsenalu Beth Mead a v roce 2023 brankářka Manchesteru United Mary Earps.⁴⁷

5 Praktická část

5.1 Metodika výzkumu

Cílem tohoto výzkumu bylo zjištění názoru a postoje zejména trenérů ženských úseků za pomoci strukturovaného rozhovoru. Chtěla jsem poznat, zda mají na problematiku rozvoje ženského fotbalu u nás podobný názor, nebo se jejich odpovědi výrazně liší. Otázky jsem se rozhodla nejprve položit trenérům v klubu SK Dynamo České Budějovice. Otázky jsem položila trenérce ženského týmu Dianě Benátové, která sama byla aktivní hráčkou a nyní se věnuje trénování. Zajímalo mě také, zda se její názor na danou problematiku jakožto ženy bude nějak lišit od mých dvou mužských respondentů. Mužskými respondenty byli Vladimír Božovský a Martin Sladký. Vladimír Božovský se v současné době věnuje trénování kategorii žákyň, tedy dívek do 15 let. Diana Benátová společně s Vladimírem Božovským jsou také součástí Komise ženského fotbalu Jihočeského kraje a okresu ČB. Mým třetím a zároveň posledním respondentem z klubu SK Dynamo České Budějovice akademie byl Martin Sladký, který se věnuje trénování kategorie dorostenek, dívek do 18 let věku. Martin Sladký je profesionálním fotbalovým hráčem, aktuálně působícím rovněž v klubu SK Dynamo České Budějovice. Tudíž mě zajímal i jeho pohled na danou věc, jakožto někoho, kdo se fotbalem žije a vnímá ho v Česku z té nejvyšší úrovně.

Podařilo se mi také zkontaktovat trenérku Mgr. Ol'gou Kušnierovou. Fotbalu se začala věnovat již ve svých 15 letech, kdy ho začala hrát na Slovensku. Při své hráčské kariéře vystudovala Fakultu tělesné výchovy a sportu na Univerzitě Komenského v Bratislavě v oboru trenérství fotbalu. Po ukončení studia se přesunula do Brna, kde mimo hráčskou kariéru začala právě s trénováním, konkrétně v klubu Sparta Brno, kde trénovala chlapce. Po ukončení hráčské kariéry zůstala u trénování. Trénování se věnovala v klubu FC Zbrojovka Brno a po 3 letech se přesunula do klubu Lokomotiva Brno, kde působí i v současné době. Fotbalu se věnuje už celkem 32 let, jako trenérka let 15.

Zúčastněným trenérům byly pokládány následující otázky:

- 1) Z jakého důvodu se věnujete trénování v oblasti ženských úseků a proč jste ho upřednostnil před trénováním v úsecích mužských?
- 2) Kolik času týdně věnujete přibližně přípravě tréninků a zápasů?
- 3) Z jakých zdrojů čerpáte inspiraci na trénování (tréninková cvičení atd.)
- 4) Jakým způsobem získáváte nové hráčky?
- 5) Má ve vašem klubu členská základna dívek a žen stoupající nebo klesající tendenci a jaký to má důvod?
- 6) Jakým způsobem získáváte finanční a materiální podporu pro ženské úseky?

⁴⁷ MCINNES, Paul. *Mary Earps wins BBC Sports Personality of the Year award for 2023*. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/sport/2023/dec/19/mary-earps-bbc-sports-personality-of-the-year-spoty-2023>. [cit. 2024-01-13].

- 7) V jakých oblastech vidíte největší rozdíl a problém mezi ČR a světovými fotbalovými velmocemi, kterým zatím v současné době nejsme schopni konkurovat?
- 8) Popište, jak by podle Vašeho názoru měl FAČR zařadit ženský fotbal. Co by měl udělat pro zlepšení a větší rozvoj ženského fotbalu v ČR?
- 9) V čem vidíte v ČR největší progres a potenciál v ženském fotbale?
- 10) Jaký vidíte rozdíl mezi mužským a ženským fotbalem (herní nebo jakýkoliv)?

Hlavním cílem mé práce je ověřit hypotézu, že bez zvýšení finanční podpory se ženský fotbal v Česku nemůže v dohledné době výrazně posunout. Jinými slovy chci zjistit, zda lidé působící v trénování ženského fotbalu nevidí výrazný prostor pro zlepšení i při zachování současného systému financování.

Další hypotézy, které chci rovněž ověřit, jsou následující:

- 1) Nejčastěji trenéři čerpají inspiraci na trénování z vlastních praktických zkušeností, kterými například sami prošli.
- 2) Hráčky přicházejí do dívčích týmů často až v žákovských kategoriích, kdy přicházejí z chlapeckých týmů.
- 3) Ve většině klubů má ženská základna stoupající tendenci.
- 4) Kluby získávají peníze hlavně z veřejných dotací.
- 5) Hlavním problémem rozvoje ženského fotbalu v Česku jsou finance.

5.2 Shrnutí rozhovorů

Otázka č. 1: Z jakého důvodu se věnujete trénování v oblasti ženských úseků a proč jste ho upřednostnil před trénováním v úsecích mužských?

Trenérka Diana Benátová uvedla, že jí je trénování žen bližší z důvodu toho, že je sama žena. Má zkušenosti i s trénováním přípravky, kde byli převážně kluci, ale dle jejích slov ji trénování dívek baví mnohem více. U dívek zmiňuje a popisuje specifčnost, hlavně v psychice a týmovém kolektivu, což ostatně uvedla v části rozhovoru i druhá ženská trenérka Oľga Kušnierová. Právě Oľga Kušnierová uvedla, že se k trénování dívčího fotbalu dostala přes svou dosavadní hráčskou kariéru a když dostala nabídku od svého bývalého trenéra na pomoc s trénováním v klubu zbrojovka Brno, nabídku přijala. Uvedla také, že jedním z důvodů byl také zájem její dcery fotbal začít hrát. V tomto okamžiku začala tedy kromě ženského týmu Lokomotiva Brno trénovat mixované týmy chlapců a dívek, který se postupem času rozdělil a ona zůstala jen u fotbalu ženského.

Martin Sladký, jakožto profesionální fotbalový hráč, měl již v minulosti zkušenosti s trénováním chlapeckých úseků. Svůj začátek trénování dívčího úseku popisuje spíše jako náhodu. V současném angažmá se mu naskytla příležitost udělat ukázkový trénink pro dívky v kategorii WU18 v klubu SK Dynamo České Budějovice. Uvádí, že jeho cílem je dále rozvíjet své dosavadní fotbalové a trenérské schopnosti bez ohledu na pohlaví. Jako bonus uvádí časovou náročnost nebo v porovnání s kluky spíše nenáročnost, protože kluci v Dynamu mají tréninky každý den a to by, dle jeho slov, bylo s fotbalovou kariérou a rodinným životem neslučitelné.

Vladimír Božovský mi sdělil, že v počátku se věnoval hlavně chlapeckým okresním výběrům a u výběrů dívčích podával spíše jen pomocnou ruku. Jak mi sám řekl: „*Měl jsem na starosti chlapecké výběry, ale k dívkám se žádný trenér neměl. Já měl v dětství mezi spoluhráči i několik dívek a se zájmem jsem tedy šel pomoci. Po první akci mi byl jasné, že u dívek chci zůstat*“. Uvedl také, že v ženském fotbalu vidí obrovský potenciál, se kterým se ale bohužel v Česku pracuje nedostatečně a je neustále upozadován. „*Baví mě ta výzva nastavovat cestu, pracovat na neoraném poli*“. Ve své odpovědi uvedl, že má značné výhrady vůči celému českému fotbalu a pokud je nějaká šance tuto situaci změnit, tak příležitost nastává právě u ženského fotbalu.

Otázka č. 2: Kolik času týdně věnujete přibližně přípravě tréninků a zápasů?

Diana Benátová uvedla, že záleží na části sezony, pokud je v danou chvíli soutěžní část nebo období přípravy. Jedná se většinou tak o 2 hodiny šestkrát týdně, takže v součtu nějakých 12 hodin týdně. Oľga Kušnierová uvedla toto číslo v případě akce s reprezentací (10-12 hodin týdně), v běžném klubu uvedla 5-6 hodin týdně. Nejvíce času podle respondentek zabere hlavně střihání videí ze zápasů. Martin Sladký: „*K přípravě TJ mi stačí hodina nebo večer před daným tréninkem. Asi na týden dopředu mám v hlavě, co chci dělat a pak to jen upravuji podle aktuální situace, počtu hráček a zápasu.*“ Příprava videorozboru ze zápasu nebo na další zápas mu zabere cca 5-8 hodin. Vladimír Božovský uvedl, že přípravě věnuje každý den několik hodin. V součtu s tréninky a zápasy se tento čas pohybuje okolo 5-6 hodin denně.

Otázka č. 3: Z jakých zdrojů čerpáte inspiraci na trénování?

Nejčastější odpovědí bylo, že trenéři čerpají a vychází z vlastní zkušenosti nebo od jiných trenérů, které sami poznali. Dalším četným zdrojem bylo čerpání z internetu nebo sociálních sítí. Od Martina Sladkého a Vladimíra Božovského se mi dostalo podobné odpovědi. Martin Sladký uvedl, že má svůj vlastní styl trénování a některými cvičeními se pouze inspiroje a pak si jen sám upraví nebo vymyslí cvičení vlastní.

Vladimír Božovský své inspirace popsal takto: „*Ve výsledku z těchto materiálů používám jen minimum, často si vystačím jen se selským rozumem, kdy si vytyčím oblast, která nás aktuálně trápí a převádím tyto situace do cvičení a herních podmínek v rámci tréninku. Nejdůležitější není jen převzít cvičení, ale uzpůsobit ho našim potřebám, správně pochopit kritická místa a s těmi pracovat. Okopírovat cvičení bez toho, abych tato kritická místa řešil, nemá žádný smysl.*“

Diana Benátová s Vladimírem Božovským se také shodli na zdroji XPS (XPS network je profesionální software, který umožňuje vytvářet tréninková cvičení, plány, měřit výsledky, monitorovat hráčské údaje). V akademii je nastavena klubová koncepce, takže i tomuto se tréninky přizpůsobují. V interním systému XPS jsou k dispozici různá cvičení. Oľga Kušnierová uvedla také jako zdroj inspirace různé semináře nebo fotbalové časopisy a knihy.

Otázka č. 4: Jakým způsobem získáváte nové hráčky?

Trenéři z klubu SK Dynamo České Budějovice akademie uvádí, že nejvíce hráček získávají skautingem nebo ze sledování vzájemných zápasů. Trenérka žen uvedla, že se nejvíce snaží sledovat hráčky při vzájemných utkáních. Největší přehled, zejména o mladších hráčkách, získávají společně s trenérem žákyň při pořádání okresních a krajských reprezentačních výběrů. „*Na těchto akcích máme největší přehled, kdy vidíme větší počet holek, které se v kraji nebo okrese nachází, které třeba vyčnívají nad ostatními a měly by potenciál hrát v našem klubu.*“

Pokud se jim tímto způsobem nějaká hráčka zalíbí, nejdříve oslovují hráčku, její rodiče a klub, ve kterém hraje. Martin Sladký sdělil, že sám osobně ve volném čase jezdí sledovat utkání klubů, ve kterých ví o dívce hrající mezi chlapci. Hráčku většinou osloví a v tréninkovém procesu si vyhodnotí, zda je tato hráčka pro klub vhodná. Trenérka Lokomotivy Brno uvedla, že si většinou hráčky vychovávají již od nízkého věku, kde hráčky působí mezi chlapci a v určitém věku se jen posunou do dívčí kategorie nebo oslovují hráčky z chlapeckých kategorií již v žákovském věku, kdy hráčkám nabízí kvalitní dívčí turnaje a soutěže. Hráčky v juniorském či dospělém věku často přicházejí z nižších soutěží a v Brně studují střední nebo vysoké školy.

Trenér žákyň popisuje získávání nových hráček jako velice složité a problematické. Dle jeho názoru dokonce sám FAČR v tomto ohledu dělá nesmyslné kroky bránící rozvoji ženského fotbalu u nás. Podle ustanovení FAČR mohou dívky nově hrát v chlapeckých týmech až do věku 17 let. Tím pádem ženské týmy přicházejí o hráčky, které chtějí u chlapců zůstat co nejdéle. Toto se děje především v malých, mnohdy spíše vesnických klubech, kde rozvoj hráček prakticky neexistuje. Další překážkou jsou kluby, které vidí v dívkách jen kus do počtu a dělají všechno možné pro to, aby dívky nikam neodcházely. V tomto případě si kluby neuvědomují, že brání i osobnímu rozvoji dívek. Vladimír Božovský říká: „*Neustále si chce každý pracovat na svém písčínku a logicky tím trpí i kvalita ve větších klubech, kdy se do nich nedostanou ty nejlepší hráčky*“. Uvádí, že vnímání dívčího fotbalu v Dynamu ale vidí pozitivně. V současné době sleduje nárůst zájmu o prosazení se do tohoto klubu a až na pár výjimek v tomto směru nevidí problém v komunikaci. Ale ne vždy je to takto růžové. Jako příklad této problematiky uvádí doplnění kádru WU15, kdy měl vytipovaných 18 holek, které oslovil, ale podařilo se mu jich přivést pouze 8. Ze zbývajících 10 dívek mělo 9 dívek zájem přestoupit, ale domluva ztroskotala na trenérech nebo klubu, ve kterém dívka působila. Pro Dynamo to ve výsledku znamená, že reprezentuje celý region, ale nedisponuje těmi nejlepšími hráčkami.

Otázka č. 5: Má ve vašem klubu členská základna dívek stoupající nebo klesající tendenci a jaký to má důvod?

Všichni 3 trenéři z klubu SK Dynamo České Budějovice uvedli, že členská základna má stoprocentně výrazně stoupající tendenci. Diana Benátová zmiňuje, že když se v klubu vůbec první dívčí tým v roce 2017 zakládal, nikdo netušil, že tu v současné době budou hned 3 týmy. Uvádí, že v roce 2017 začínalo v klubu asi 15 dívek, v současné době (v roce 2023) je počet hráček asi 62. Důkazem stoupající tendence je podle Martina Sladkého progres za poslední 2 až 3 roky, kdy se úroveň dívčí akademie zvedla natolik, že žákyň hrají nejvyšší soutěž a jsou konkurenceschopné. Dorostenky mají takový počet hráček, že jsme schopni vytvořit 2 týmy a

nejvyšší prioritou je postup rovněž do nejvyšší soutěže, tedy 1. ligy a u týmu žen postup do ligy 2. Další vidinou do budoucnosti je dosažení lepšího statusu dívčí akademie a vytvořit ještě mladší žákyně a mladší dorostenky nebo dokonce dívčí přípravku. Tímto rozšířením by se tedy počet týmů zvýšil z 3 týmů hned na 6. Toto rozšíření s sebou ale samozřejmě nese větší nároky na klub samotný – zajištění tréninkových ploch, trenérů, finanční náklady na soutěže a dojíždění. Založení nových týmů tedy nastane až v době, kdy budou tyto aspekty zajištěny. „*Pokud bychom neměli podmínky pro velký počet hráček, nedokázali bychom každé hráčce zajistit dostatečný servis pro její fotbalový, ale i sociální růst*“, uvedl Vladimír Božovský. Brněnská trenérka popisuje vývoj klubu jako stabilní nebo lehce klesající v důsledku toho, že Zbrojovka Brno svou základnu rozšiřuje a tím pádem mají dívky v Brně na výběr hned 3 kluby.

Otázka č. 6: Jakým způsobem získáváte finanční a materiální podporu pro ženské úseky?

Olga Kušnierová odpověděla, že klub získává finance pouze z dotací nebo sponzorských darů. Diana Benátová mi sdělila, že FAČR společně s Národní sportovní agenturou každou sezonu vypisuje dotaci na Rozvoj ženského fotbalu. Tato finanční podpora se pohybuje v řádu desítek tisíc korun a konkrétní částka závisí na jednotlivých klubech. Částka se odvíjí například od počtu dívčích týmů v klubu či jakou ligu týmy hrají. Sama ale říká, že „*tyto finance by na běžný celoroční chod těchto týmů nestačily, jen doprava na venkovní utkání stojí několikrát více*“.

Dále mohou ženské úseky čerpat z podpory akademie klubu, to znamená od kraje, města a členských příspěvků hráčů. Martin Sladký se s odpovědí Diany Benátové shoduje a přidává jen možnost každé kategorie shánět si další možnosti financí na rozvoj jako je například vyhledávání sponzorských darů a podpory ze strany firem a jedinců, kteří mají zájem o podporu dívčí akademie. Vladimír Božovský mi sdělil, že není 100% spokojený se svou účastí v této problematice. „*V první řadě se soustředím na fotbalový rozvoj, ve chvíli, kdy to s sebou nese finanční nároky, snažím se prosadit svou myšlenku u vedení s tím, že nám poskytnou více financí*“. V situaci, kdy mu vedení není ochotno nebo schopno vyhovět, obrací se na své známé, rodiče hráček a fotbalovou komunitu, zda není někdo ochotný spojit své jméno skrze finanční podporu s akademií, konkrétně dívčí sekcí. Sdělil mi, že se mu již úspěšně podařilo tímto způsobem zajistit sponzorský dar na zimní soustředění kategorie žákyň. Tento sponzorský dar by mě pokrýt více než polovinu celkových nákladů.

Otázka č. 7: V jakých oblastech vidíte největší rozdíl a problém mezi ČR a světovými fotbalovými velmocemi, kterým zatím v současné době nejsme schopni konkurovat?

U této otázky nebyly odpovědi respondentů zdaleka vůbec stručné. Z odpovědí respondentů se mi jako jeden z hlavních rozdílů jeví systém a celková koncepce nebo nastavení ženského fotbalu u nás a ve světě. Olga Kušnierová uvedla, že zásadní rozdíl vidí právě v koncepci, která závisí ve světě hlavně na podpoře mládežnického sportu, ať už v oblasti kvalitního zázemí, trenérů nebo financí. Olga Kušnierová vidí také mnohem větší zájem zahraničních států o sport.

V problému koncepce se její názor shoduje s Vladimírem Božovským, který měl k této problematice rozdílů značné výhrady. Uvádí, že jednou z věcí je nesystematičnost celého procesu, ať už se jedná o reprezentaci nebo malý dívčí klub. Zmínil: „*Každý si pracuje na svém*

písečku, tedy každý má jiný cíl a toto nastavení nikdy nemůže přinést požadovaný produkt, v tomto případě kvalitní fotbalistky. Druhou věcí je alibismus, že neustále jdeme dopředu, že je všechno dobré, máme perspektivní tým reprezentace. Obecně slyším chválu na to, že se reprezentaci povedl jeden zápas s TOP týmem“. Vladimír Božovský toto popisuje jako pro něj úspěch nedostatečný. Zvládnutí jednoho zápasu s TOP týmem vidí spíše jako dosažení jen dílčího cíle, na který musí navazovat cíl další a větší, což mu u ČR chybí a sráží to ženský fotbal na mnohem nižší úroveň, než které by mohla ČR skutečně dosáhnout. Právě tohle vede dle Vladimíra Božovského český ženský fotbal do situace, ve které se právě již několik let nachází.

Jako další značný problém uvádí upřednostňování výsledků před herním projevem, který vnímá hlavně u mládežnických reprezentací. Podle něj mládežnické reprezentace sehrávají zápasy s týmy, které jasně porazíme a nemůže se tedy vyvodit z utkání žádný nový závěr. „*Ve chvíli, kdy hrajeme se silnějšími celky, ustoupíme a hrajeme nakopávanou a doufáme v šťastné vítězství“.* Ženskému českému fotbalu tedy ubližuje přehnaná pozitivita a schází sebekritika.

Diana Benátová oceňuje FAČR za to, že se snaží vymýšlet různé projekty, které by vedly k přilákání více dívek k fotbalu, což by vedlo i k vyšší konkurenci mezi hráčkami. Jako největší rozdíl popisuje finanční stránku ženského fotbalu, kde jiné státy mají daleko větší rozpočty na podporu sportu než ČR. V zahraničních týmech si tak mohou dovolit například širší realizační tým nebo technické vybavení. V ČR dle Benátové si toto zmíněné může dovolit pouze dospělá ženská reprezentace anebo maximálně týmy Sparty a Slavie. Jako jeden z rozdílů také popisuje právě malou konkurenci mezi jednotlivými týmy, kdy si všechny nejlepší hráčky stahují právě Sparta a Slavie. Kvalitní hráčky tak chybí v ostatních klubech a zbylé hráčky si zahrají kvalitní zápas v podstatě jen jeden, a to právě v derby pražských S. Martin Sladký se shoduje s Dianou Benátovou v otázce finanční podpory a uvádí, že ve světě se ženy dokáží fotbalem živit, byť ne v takovém měřítku jako muži, ale v ČR jsou to jen ženské výjimky, a to ještě většinou ve Spartě a Slávii, kterým se podaří přivést cizinky.

Otázka č. 8: Popište, jak by podle Vašeho názoru měl FAČR zařadit ženský fotbal. Co by měl udělat pro zlepšení a větší rozvoj ženského fotbalu v ČR?

U této otázky opět Diana Benátová zmínila finanční stránku, kdy by si kluby mohly dovolit kvalitnější techniku nebo trenéry i jako profesionály, kteří by se trénování věnovali jako hlavnímu zaměstnání, a nejen ve svém volném čase. Většina trenérů ženských úseků u nás se totiž trénování věnuje po svém hlavním zaměstnání jako volnočasové aktivitě a v klubech pracují zadarmo. Kdyby se fotbalu věnovali jako hlavnímu zaměstnání, měli by tak více času věnovat se detailům jako je detailní rozbor videí nebo individuální komunikace a posouvat tak hráčky dál. Dále by podle Benátové ženskému fotbalu pomohla osvěta, například nějaké semináře, které by pomohly trenéry dále vzdělávat nebo se zapojit do další společné komunikace a spolupráce, jak posunout ženský fotbal dál. Popisuje tyto semináře na příkladu seminářů z období pandemie Covidu, kdy takové semináře probíhaly a dle jejích slov je škoda, že v tom FAČR nepokračuje.

Oľga Kušnierová též uvádí finanční stránku a zkvalitnění ženských soutěží. Podle Vladimíra Božovského je ženský fotbal na FAČR upozadřován, neustále dochází k výměnám v řídicích

pozicích tohoto úseku. *„Ideálně by měl být na toto místo dosazen člověk, který přebere zodpovědnost a nastaví cestu, kterou se ČR vydá a nastaví jasný cíl. Je potřeba si nastavit vlastní cestu, a ne se příliš inspirovat tím, jak to dělají někde jinde v zahraničí. To, co funguje například ve Španělsku, u nás fungovat z mnoha důvodů nebude“.*

Otázka č. 9: V čem vidíte v ČR největší progres a potenciál v ženském fotbale?

Martin Sladký mi sdělil, že dle jeho názoru je progres ženského fotbalu v ČR dán hlavně lidmi, kteří v něm působí. Důležití jsou podle něj lidé, kteří například bojují za to, aby nebyl ženský fotbal jen okrajovým sportem a propagují jej. Dále uvádí zvyšující se počet dívek, které začínají hrát co nejdříve a je pak větší a větší kvalita hráček, které jsou schopné se dostat do zahraničí a hrát kvalitní ligu, což se odráží na schopnosti našich reprezentací bojovat o evropské a světové turnaje.

Vladimír Božovský navazuje na Martina Sladkého v oblasti kvantity, ale i medializace. Dle jeho názoru velmi rychle přibývá malých fotbalistek. Pražská Sparta a Slavia hrají některé zápasy na hlavních stadionech a zájem o ženský fotbal obecně roste. Pokud podle něj neudělá celý český ženský fotbal krok kupředu, dívek začne ubývat a budeme se ubírat kroky zpět. Oľga Kušnierová vidí jako progres rovněž propagaci ženského fotbalu na veřejnosti (reklama, přenosy zápasů v TV, účast v Lize mistryň, reprezentace atd.). Potenciál je v kvalitních hráčkách, které hrají v zahraničních soutěžích, a pokud jsou platnými hráčkami v zahraničních klubech, můžou zvednout úroveň reprezentace žen ČR. Diana Benátová se rovněž shoduje s výše uvedenými názory týkající se kvantity hráček a medializace ženského fotbalu. Jako potenciál uvádí: *„Myslím si, že každý klub, který má ženské týmy, by o tom měl přemýšlet hlavně tak, že vychovává dívky ke sportu, ke zdravému pohybu jako takovému, k tomu, že ty hráčky budou mít vztah třeba ke klubu, ve kterém vyrůstaly, kde pak mohou působit třeba jako trenérky, manažerky anebo třeba fanynky“.*

Otázka č. 10: Jaký vidíte rozdíl mezi mužským a ženským fotbalem (herní nebo jakýkoliv)?

Oľga Kušnierová uvádí jako hlavní rozdíly fyziologii, psychologii a rozdíly kondičních schopností. Z vlastních zkušeností doporučuje, aby u všech ženských týmů působili v realizačních týmech muži i ženy. Na úrovni reprezentací je toto už podmínkou danou UEFA (povinnost jedné ženy na trenérské pozici s A licenci). *„Ženské kolektivy jsou velmi složité a je vždy potřebný ženský element, který dokáže pochopit náladovost žen a dívek a pracovat s jednotlivci i kolektivem.“*

Zbylí trenéři se také shodují v oblasti fyziologie. Vladimír Božovský říká: *„Fotbalistky nikdy nebudou dosahovat silově, rychlostně a kondičně na své mužské kolegy. Ovšem co se týká taktiky a dovednosti, práce s míčem, jsem přesvědčený o tom, že nastane čas, kdy v tomto nebude rozdíl mezi mužským a ženským fotbalem. Je potřeba na ženský fotbal nahlížet jako na svůj sport, nesrovnávat ho s tím mužským, protože fyziologii nepřelstíme a rozdíl bude vždy. Často vidíme u žen mnohem větší zápal, protože i na profi úrovni to ženy dělají proto, že je to baví, oproti mužské profi úrovni, kde je fotbal spíše business nebo ekonomický nástroj“.*

Martin Sladký o srovnávání mužského a ženského fotbalu říká následující: „*Já osobně se na to snažím dívat jinak. Chci převést plno prvků od sebe a mužského fotbalu do ženského, protože proč ne? Pořád je to fotbal, jen ty nároky musí být takové, aby to ženy a dívky ne že byly vůbec schopné praktikovat, ale respektovat to, že to neudělají v takové rychlosti jako muži, na druhou stranu, aby to udělaly na té nejvyšší možné rychlosti pro ně.*“ Není pro něj tedy prioritou srovnávat rychlost hry a provedení mezi mužem a ženou, ale bude se soustředit na to, aby to jeho tým dělal rychleji a kvalitněji než další dívčí týmy. Diana Benátová rovněž ve své odpovědi uvedla fyziologické rozdíly nebo přibližování mužů a žen na Mistrovstvích světa v ženské technické a taktické vyzrálosti.

5.2.1 Rozhovor s Pavlem Pulcem

V rámci své praktické části jsem dostala možnost oslovit také Mgr. Pavla Pulce, který je trenérem mládeže Jihočeského krajského fotbalového svazu. Pavel Pulec mi krátce odpověděl na následující otázky:

- 1) V jakých oblastech vidíte největší rozdíl a problém mezi ČR a světovými fotbalovými velmocemi, kterým zatím v současné době nejsme schopni konkurovat?
- 2) Popište, jak by podle vašeho názoru měl FAČR zaštit'ovat ženský fotbal, co by měl udělat pro zlepšení a větší rozvoj ženského fotbalu v ČR?
- 3) V čem vidíte v ČR největší progres a potenciál v ženském fotbale?
- 4) Jaký vidíte rozdíl mezi mužským a ženským fotbalem (herní nebo jakýkoliv)?

Otázka č. 1: V jakých oblastech vidíte největší rozdíl a problém mezi ČR a světovými fotbalovými velmocemi, kterým zatím v současné době nejsme schopni konkurovat?

Největší rozdíly ve srovnání se světovou, potažmo evropskou špičkou, vidí Pavel Pulec hlavně ve výkonnosti samotných hráček. Uvádí, že v těchto zemích je ženský fotbal více rozvinutý a má delší tradici, s čímž souvisí i širší hráčská základna. V důsledku širší základny jsou nejvyšší soutěže vyrovnanější a kvalitnější.

Otázka č. 2: Popište, jak by podle vašeho názoru měl FAČR zaštit'ovat ženský fotbal, co by měl udělat pro zlepšení a větší rozvoj ženského fotbalu v ČR?

Pavel Pulec: „*Snaha by měla být v zajištění dostatečných finančních prostředků, velkého PR a vytváření projektů, které budou mít za následek zvětšování členské základny a budování většího povědomí o ženském fotbalu a získávání více kvalifikovaných trenérů.*“

Otázka č. 3: V čem vidíte v ČR největší progres a potenciál v ženském fotbale?

Podle slov Pavla Pulce roste členská základna a začíná se o něm více mluvit a s podporou FAČR a UEFA vznikají projekty, které napomáhají k jeho popularizaci. Uvádí, že právě větší profesionalizace a popularizace by mohla být cestou k větším finančním prostředkům.

Otázka č. 4: Jaký vidíte rozdíl mezi mužským a ženským fotbalem (herní nebo jakýkoliv)?

Pavel Pulec se v této otázce shoduje s ostatními trenéry, a to v názoru, že hlavním rozdílem jsou fyzické předpoklady, technické dovednosti ve spojení s herním myšlením.

5.3 Závěr praktické části

Z výše shrnutých strukturovaných rozhovorů se mi podařilo vyvodit závěry pro mé hypotézy, které zde pro přehlednost ještě jednou připomínám:

- 1) Nejčastěji trenéři čerpají inspiraci na trénování z vlastních praktických zkušeností, kterými například sami prošli.
- 2) Hráčky přicházejí do dívčích týmů často až v žákovských kategoriích, kdy přicházejí z chlapeckých týmů.
- 3) Ve většině klubů má ženská základna stoupající tendenci.
- 4) Kluby získávají peníze hlavně z veřejných dotací.
- 5) Hlavním problémem rozvoje ženského fotbalu v Česku jsou finance.

První hypotéza se mi potvrdila v podstatě na 100 %, kdy mi většina trenérů sdělila, že právě jejich osobní a praktická zkušenost je hlavním zdrojem jejich inspirace k vymýšlení tréninkových cvičení. Inspirace z internetu nebo sociálních sítí a médií byla méně častá.

Hypotézu číslo 2 jsem vytvořila na základě vlastní zkušenosti s přicházením nových dívek k nám do týmu. Rovněž se mi podařilo tuto hypotézu potvrdit. Trenéři uvedli právě to, že se sami snaží vyhledávat nové hráčky právě v chlapeckých týmech. Vladimír Božovský označil pravidlo FAČR dovolující hráčkám hrát v chlapeckém týmu až do věku 17 let jako jeden z problémů ženského fotbalu u nás.

Výsledek mé 3. hypotézy vyplývá v podstatě z celé práce, kdy jsem dospěla ke zjištění, že ženský fotbal je hlavně na světovém vzestupu, tudíž i v České republice mají podle trenérů ženské základny v klubech stoupající tendenci, ačkoliv tendence není až tolik značná a rychlá jako v zahraničních zemích. Potvrdila se i hypotéza čtvrtá, kdy hlavním zdrojem financí klubů jsou právě veřejné dotace nebo méně často, většinou těžko dosažitelné sponzorské dary.

Mou hlavní a nejdůležitější hypotézou byl předpoklad, že hlavním problémem ženského fotbalu v Česku jsou finance. Tedy, že bez zvýšení finanční podpory se ženský fotbal v Česku nemůže v dohledné době výrazně posunout. Dle odpovědí respondentů se ukázalo, že český ženský fotbal má mnohem více problémů a překážek, které mu brání ve větším a rychlejším rozvoji. Ve většině případů ale každý z těchto menších problémů nebo překážek alespoň úzce souvisí s otázkou financí. Dobrým příkladem je kvalitnější technika nebo trenéři. Kdyby si české kluby mohly dovolit lepší techniku či trenéry jako profesionály, určitě by se ženský fotbal v Česku ubíral trochu jiným směrem. Vzhledem k zdaleka nedostatečným platům trenérů působících v ženských úsecích, má spousta trenérů toto jen jako vedlejší zaměstnání nebo koníček, a tím pádem se trénování nevěnuje zdaleka naplno. V některých menších klubech dokonce pracují trenéři úplně zadarmo. S finanční stránkou dále souvisí například další vzdělávání trenérů.

Závěr

Základním cílem mé práce bylo ověření hypotézy, zda lze ženský fotbal v České republice posunout v před i bez výrazného zvýšení finanční podpory ze strany státu. Myslím si, že ženský fotbal v České republice má mnohem více problémů a překážek, které mu brání ve větším a rychlejším rozvoji, ty jsem ostatně popsala ve své práci. Domnívám se, že ale velké množství těchto překážek a problémů alespoň minimálně úzce souvisí právě s otázkou financí. Na základě těchto podnětů tedy usuzuji, že ženský fotbal v České republice nelze posunout vpřed bez alespoň minimálního zvýšení finanční podpory ze strany státu. Dalším cílům této práce náleželo představit ženský fotbal a jeho postupný rozvoj jak v Česku, tak i zahraničí.

V 1. kapitole jsem v krátkosti představila problematiku postavení žen ve sportu. Následně jsem se zaměřila na obsáhlou kapitolu týkající se postupného rozvoje ženského fotbalu. Dále jsem v práci rozebrala současnou situaci jak ve světě, tak především u nás a vzájemně je porovnála. Rozebrala jsem také téma medializace ženského fotbalu a zda nebo jak může ženský fotbal podpořit.

V praktické části jsem zjišťovala postoje a názory trenérů ženských úseků. Postoje a názory jsem od respondentů získala formou strukturovaného rozhovoru.

Menší překážkou při psaní této práce bylo, že jsem oslovila více trenérů ženských úseků, od nichž se mi ale bohužel žádné odpovědi nedostalo. Zároveň pro mě bylo překážkou nedostatečné množství odborné literatury a knih, tím jsem byla nucena čerpat primárně z internetových stránek a článků. Také nebylo jednoduché zjistit nějaké konkrétní částky investované do ženského fotbalu v Česku. Vzhledem k tomu, že mám k tomuto tématu blízko mě bavilo zjišťovat nové informace a hlouběji pochopit současnou situaci.

Určitě by bylo dále vhodné a zajímavé zjistit jakými konkrétními kroky by se dala současná finanční situace podpořit, co by se muselo udělat pro to, aby se celkově zvedla úroveň ženského fotbalu právě v České republice. Dozvědět se více o financování v zahraničí, zda by bylo vhodné se tímto inspirovat, popřípadě zda by bylo toto možné aplikovat i u nás.

Svou práci bych na závěr shrnula asi takto: Úroveň, na které se nachází v současné době ženský fotbal v Česku, není nijak tragická, ale Česká republika má v tomto směru ještě hodně co dohánět. Neustále je na čem pracovat a zlepšovat a malými nebo velkými křůčky se přibližovat k fotbalově TOP státům na světě.

Seznam zdrojů

- AC Sparta Prague (women)*, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/AC_Sparta_Prague_\(women\)](https://en.wikipedia.org/wiki/AC_Sparta_Prague_(women)).
- BICKERTON, Jake. *Women's sport viewing up 131% in 2022*. Online. Broadcastnow.co.uk. Dostupné z: <https://www.broadcastnow.co.uk/broadcasting/womens-sport-viewing-up-131-in-2022/5178928.article>.
- DURHAM UNIVERSITY. *Media coverage of women's football on the rise*. Online. Dostupné z: https://www-durham-ac-uk.translate.google.com/research/current/research-news/2023/07/media-coverage-of-womens-football-on-the-rise/?x_tr_sl=en&x_tr_tl=cs&x_tr_hl=cs&x_tr_pto=sc.
- FA. *THE STORY OF WOMEN'S FOOTBALL IN ENGLAND*. Online. The FA. Dostupné z: <https://www.thefa.com/womens-girls-football/heritage/kicking-down-barriers>.
- FAČR.FOTBAL.CZ. *Finanční report 2022*. PDF. Online. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/119714>.
- FAČR.FOTBAL.CZ. *Strategický plán FAČR 2023-2027*. PDF. Online. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/118056>.
- FIFA, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/FIFA>.
- FORBES.CZ. *Rekordní deal ženského fotbalu*. Online. Forbes.cz. Dostupné z: <https://forbes.cz/rekordni-deal-zenskeho-fotbalu-nwsl-prodala-vysilaci-prava-za-240-milionu-dolaru/>.
- FOTBAL.CZ. *#holkytaky: ženský fotbal v ČR si říká o větší pozornost*. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/zeny/holkytaky-zensky-fotbal-v-cr-si-rika-o-vetsi-pozornost/a10849>.
- FOTBAL.CZ. *#holkytaky: ženský fotbal v ČR si říká o větší pozornost*. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/zeny/holkytaky-zensky-fotbal-v-cr-si-rika-o-vetsi-pozornost/a10849>.
- FOTBAL.CZ. *Soutěže žen*. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/souteze/subjekty/subjekt/392>.
- FOTBAL.CZ. *UEFA Playmakers Disney – otázky a odpovědi*. Online. Fotbal.cz. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/zeny/uefa-playmakers-disney-otazky-a-odpovedi/a14641>.
- FSPS MUNI. *Fotbal*. Online. FSPS MUNI. Dostupné z: <https://www.fsp.s.muni.cz/emuni/data/reader/book-22/04.html>.

HANIAKOVÁ, Eva; HRABĚ, Stanislav a KRÁL, Lubomír. *Císařovna fotbalu Eva Haniaková: novodobá historie ženského fotbalu u nás a vzpomínky české reprezentantky*. Praha: EPOCH, 2022. ISBN 978-80-278-0082-7.

HUNTER DOLEŽÁLEK, Jan: *Ženský fotbal má obří byznysový potenciál*. Online. Ekonom.cz. Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-67236290-zensky-fotbal-ma-obri-byznysovy-potencial>.

KOŠÍK, Petr. *Komparace obsahové analýzy sportovních prostředí ženského fotbalu ve Spojených státech amerických*. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni: Fakulta pedagogická. 2017.

LIVESPORT DAILY. *Jaká je realita ženského fotbalu v Česku – Karel Rada*. Online podcast. Livesport Daily. Srpen 2023. Dostupné z: <https://spotify.link/...6Db>.

LYNCH, Kyle. *Women's World Cup: Full list of past winners year-by-year*. Online. NBC Sports. Dostupné z: <https://www.nbcsports.com/soccer/news/womens-world-cup-full-list-of-past-winners-year-by-year>.

Marta (footballer), 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Marta_\(footballer\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Marta_(footballer)).

MCINNES, Paul. *Mary Earps wins BBC Sports Personality of the Year award for 2023*. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/sport/2023/dec/19/mary-earps-bbc-sports-personality-of-the-year-spoty-2023>.

National Women's Soccer League, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/National_Women's_Soccer_League.

OLYMPICS. *All Ballon d'Or winners - Complete list*. Online. Olympics.com. Dostupné z: <https://olympics.com/en/news/ballon-d-or-winners-messi-ronaldo-zidane-complete-list>.

PARKER HUMPHREYS, Jessy. *Ranked! The 14 biggest women's football attendances ever*. Online. FourFourTwo.com. Dostupné z: <https://www.fourfourtwo.com/features/the-5-biggest-attendances-in-womens-football>.

RAHM, Jon. *Jak vyprodat Camp Nou na ženy?*. Online. Isport.cz. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-zahranici-spanelsko-la-liga/411605/jak-vyprodat-camp-nou-na-zeny-el-clasico-tahlo-ale-ceska-vidi-zlom.html>.

SEKOT, Aleš. *Ženy a sport*. Online. *Universitas - revue Masarykovy univerzity*. 2006. Roč. 39, č. 3. ISSN 1212-8139. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/universitas/article/view/2294/1883>.

SEZNAM ZPRÁVY. *Stejné platy pro fotbalistky a fotbalisty. Spojené státy přepsaly historii.* Online. Seznam Zprávy. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-stejne-platy-pro-fotbalistky-a-fotbalisty-spojene-staty-prepsaly-historii-202826>.

SLABÝ, Martin. *Nejlepší fotbalistka světa a její splněný sen.* Online. Denik.cz. Dostupné z: <https://www.denik.cz/fotbal-zajimavosti/putellasova-messi-anketa-oceneni-barcelona.html>.

SLÁVISTICKÉ NOVINY. *Historie ženského fotbalu.* Online. Slavistickenoviny.cz. Dostupné z: <https://slavistickenoviny.cz/pages/print/22>.

STATISTA. *Total television audience of the FIFA Women's World Cup in 2019, with a forecast for 2023.* Online. Statista.com. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1386733/womens-world-cup-total-tv-viewership/>.

ŠECOVÁ, Adriana. *Ženský fotbal v České republice.* Diplomová práce. Liberec: Technická univerzita v Liberci: Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. 2010.

ŠVEJKOVSKÝ, Jakub. *Padesátiletý zákaz. Anglická fotbalová asociace zakázala v prosinci 1921 ženám hrát na fotbalových hřištích.* Online. Reflex. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/historie/119117/padesatiletý-zakaz-anglicka-fotbalova-asociace-zakazala-v-prosinci-1921-zenam-hrat-na-fotbalovych-hristich.html>.

The Football Association, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/The_Football_Association.

UEFA. *Most titles.* Online. UEFA. Dostupné z: <https://www.uefa.com/womenschampionsleague/history/winners/>.

VAVRDA, Antonín. *Ženský fotbal pro jednu zvalcoval muže. K rovnoprávnosti ale stále vede dlouhá cesta.* Online. Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/zensky-fotbal-pro-jednou-zvalcoval-muze-k-rovnopravnosti-ale-stale-vede-dlouha-cesta.A220802_181258_In-sport-fotbal_vag.

Vlastní zdroj – SK Dynamo České Budějovice Akademie

Women's Sports Foundation, 2001-. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Women's_Sports_Foundation.

Seznam grafů a obrázků

Obrázek 1 - Sledovanost Mistrovství světa žen – porovnání roku 2019 a 2023	12
Obrázek 2 - Graf sledovanost Ligy mistryň 2021/2022-2022/2023.....	13
Obrázek 3 - Graf návštěvnosti fotbalových zápasů nejlepších ženských lig v Evropě.....	14
Obrázek 4 - Loga projektu Holky taky	17